

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 15 ” 10 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ
ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВУ**

для студентів

спеціальності	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	023.00.01 Образотворче мистецтво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 10.40/10
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 16 р.

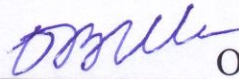
Київ – 2018

Розробник: Кузьменко Галина Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Кузьменко Галина Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

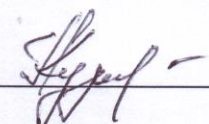
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми
023.00.01 «Образотворче мистецтво» Г. В. Кузьменко

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2018 р.

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	Денна		Заочна	
«Метоика навчання образотворчому мистецтву»				
Вид дисципліни	Обов'язкова			
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська			
Заг. обсяг кредитів / годин	5 / 150			
Курс	3		3	
Семестр	5 Модуль I	6 Модуль II	5 Модуль I	6 Модуль II
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2	2	2
Обсяг кредитів	2	3	2	3
Обсяг годин, в тому числі:	60	90	60	90
Аудиторні	28	28	8	12
Модульний контроль	4	4	-	-
Семестровий контроль	-	30	-	30
Самостійна робота	28	28	52	48
Форма семестрового контролю	-	іспит	-	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва до здійснення художньо-естетичного розвитку учнів у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах засобами образотворчого мистецтва та художньо-творчої діяльності.

Завдання курсу:

- вивчення, аналіз та узагальнення методики викладання образотворчого мистецтва в історичній ретроспективі, ознайомлення з досвідом роботи кращих шкіл світу, формами організації, методами навчання й художнього розвитку учнів засобами образотворчого мистецтва та образотворчої діяльності;
- формування умінь, необхідних для ефективної організації і творчого проведення уроків образотворчого мистецтва та різних форм позаурочних навчально-виховних заходів мистецького напрямку у процесі самостійної педагогічної діяльності;
- оволодіння методикою навчання учнів ЗНЗ основам образотворчої грамоти, специфікою розробки й виготовлення методичних малюнків у різних художніх техніках на основі знань дидактики та вікової психології;
- опанування основних педагогічних та мистецтвознавчих понять і відповідної термінології; набуття досвіду здійснення добору творів образотворчого мистецтва для проведення бесід про мистецтво з учнями молодшого підліткового віку;
- розуміння змісту й специфіки професії вчителя сучасного ЗНЗ, соціальної ролі педагога у формуванні духовної культури школяра;

- виховання активності, самостійності, формування здатності до художньо-творчої самореалізації і духовно-естетичного самовдосконалення у процесі самостійної педагогічної діяльності, поваги до професії вчителя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.
	ЗК 4	Інформаційна: здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність до аналізу й синтезу на основі логічних аргументів, достовірних фактів, творчої уяви; готовність до науково-дослідної діяльності та самостійного наукового пошуку, до співставлення і порівняння мистецьких явищ минулого та сучасності з метою розуміння зв'язків між проблемами минулого і сьогодення, оцінювання фактів, пов'язаних із мистецькою практикою.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності; здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей в організації та виконанні оригінальних творчих проектів у складі групи.

ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
ФК 4	Художньо-творча: здатність до самовираження у галузі: станкового живопису, вільної, друкованої та комп'ютерної графіки, художньої кераміки, текстилю.
ФК 6	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- найважливіші етапи історії становлення та розвитку, основні дидактичні положення методики навчання образотворчому мистецтву у ЗНЗ;
- мету і завдання навчання образотворчому мистецтву в сучасних ЗНЗ, загальнопедагогічні принципи, підходи, структуру і зміст навчальних програм для учнів ЗНЗ у галузі «Мистецтво»;
- специфіку та особливості художньо-образної мови образотворчого мистецтва як однієї з форм відображення дійсності, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- основи образотворчої грамоти та методичного малюнка; основні педагогічні та мистецтвознавчі поняття та відповідну художню термінологію;
- форми організації навчання, методи та прийоми роботи, засоби керівництва навчально-пізнавальною діяльністю школярів;
- типи та структуру уроків образотворчого мистецтва; особливості календарно-тематичного планування, види, зміст та методику проведення навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва та художньо-творчої діяльності у позаурочний час.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- керувати художньо-творчим розвитком школярів, виховувати в них ціннісно-світоглядні орієнтації у сфері мистецтва; здійснювати розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей;
- моделювати та проводити уроки різних типів і позаурочні навчально-виховні заходи, використовуючи систему міжпредметних зв'язків;
- використовувати різні форми й методи ознайомлення учнів ЗНЗ з творами українського та світового мистецтва, художніми явищами сучасності;
- здійснювати відбір творів образотворчого та декоративно-прикладного

мистецтва для сприймання їх учнями молодшого підліткового віку, вчити школярів інтерпретувати й висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи власні думки, судження, оцінки;

- аналізувати та оцінювати учнівські художні твори з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів, стимулювати в них оригінальне, нестереотипне художньо-образне мислення;
- розробляти календарно-тематичні плани, конспекти уроків різних типів з урахуванням особливостей видів художньої діяльності, самостійно виготовляти навчально-методичні посібники, візуальний ряд до уроків;
- добувати, опрацьовувати та свідомо використовувати науково-методичну літературу у процесі самостійної педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 4	Володіння знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, здатність застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, в тому числі у міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 12	Уміння працювати з великим обсягом інформації, здатність її аналізувати та критично оцінювати.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Саморейна робота
		Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль I – 5 семестр							
ЗМ №1: Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву							
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни. Історія становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву	2	2					
Тема 2. Основні положення методики навчання образотв-му мистецтву у сучасних ЗНЗ. Навчальні програми та навчально-методичні комплекти для учнів основної школи.	9	2	4				3
Модульний контроль	2						
Разом	13	4	4				3
ЗМ №2: Загальнодидактичні засади навчання образотворчому мистецтву в основній школі							
Тема 3. Методи навчання образотворчому мистецтву.	7	2					5
Тема 4. Форми організації навчання образотворчому мистецтву.	6	2	4				
Тема 5. Урок образотворчого мистецтва: типи, дидакт. структура, зміст основних етапів.	9	2	2				5
Тема 6. Технологія розробки презентацій до уроків образотворчого мистецтва	9	2	2				10
Тема 7. Нетрадиційні уроки мистецтва	14	2	2				5
Модульний контроль	2						
Разом	47	10	10				25
Усього за Модулем I	60	14	14				28
Модуль II – 6 семестр							
ЗМ №3: Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів основам образотв. грамоти							
Тема 8. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів рисунку, композиції.	9	2	2				5
Тема 9. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів живопису та основам кольорознавства.	14	2	4				8
Тема 10. Аплікація, витинанка, художнє конструювання: зміст, організація уроків, методика навчання.	11	2	4				5
Тема 11. Ліплення: зміст, організація уроків, методика навчання.	4	2	2				
Модульний контроль №3	2						

Разом за ЗМ №3	40	8	12				18
ЗМ №4: Навчально-виховна робота з образотворчого мистецтва у позаурочний час							
Тема 12. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ.	6	2	2				2
Тема 13. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи.	10	2					8
Тема 14. Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання.	2	2					
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	2				10
Підгот-ка до прох. контр. заходів (Іспит)	30						
Усього за Модулем II	90	14	14				28
Усього за навчальним планом	150	28	28				56

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Саморстйна робота
		Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль I – 5 семестр							
ЗМ №1: Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву							
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни. Історія становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву	7	1					6
Тема 2. Основні положення методики навчання образотв-му мистецтву у сучасних ЗНЗ. Навчальні програми та навчально-методичні комплекти для учнів основної школи.	11		1				10
Модульний контроль							
Разом	18	1	1				16
ЗМ №2: Загальнодидактичні засади навчання образотворчому мистецтву в основній школі							
Тема 3. Методи навчання образотворчому мистецтву.	1	1					
Тема 4. Форми організації навчання образотворчому мистецтву.	11		1				10
Тема 5. Урок образотворчого мистецтва: типи, дидакт. структура, зміст основних етапів.	11	1					10
Тема 6. Технологія розробки презентацій до уроків образотворчого мистецтва	12	1	1				10
Тема 7. Нетрадиційні уроки мистецтва	7		1				6
Модульний контроль							

Разом	42	3	3				36
Усього за Модулем I	60	4	4				52
Модуль II – 6 семестр							
ЗМ №3: Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів основам образотв. грамоти							
Тема 8. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів рисунку, композиції.	10	2					8
Тема 9. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів живопису та основам кольорознавства.	10	2					8
Тема 10. Аплікація, витинанка, художнє конструювання: зміст, організація уроків, методика навчання.	10		2				8
Тема 11. Ліплення: зміст, організація уроків, методика навчання.	10	2					8
Модульний контроль							
Разом	40	6	2				32
ЗМ №4: Навчально-виховна робота з образотворчого мистецтва у позаурочний час							
Тема 12. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ.	5	1					4
Тема 13. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи.	10		2				8
Тема 14. Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання школярів.	5	1					4
Модульний контроль							
Разом	20	2	2				16
Підгот-ка до прох. контр. заходів (Іспит)	30						
Усього за Модулем II	90	8	4				48
Усього за навчальним планом	150	12	8				100

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. – 5 семестр

ЗМ №1. Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву.

Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни. Історія становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву. (2 год.)

Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення методики навчання образотворчого мистецтва як навчальної дисципліни. Системи навчання малюванню. Роль і завдання вчителя образотворчого мистецтва у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі.

Рекомендована література	
Основні: [1]; [5].	Додаткові: [23]; [33]; [34]; [35].

Тема 2. Основні положення методики навчання ОМ у сучасних ЗНЗ. Навчальні програми та навчально-методичні комплекти для учнів основної школи. (2 год.)

Державні документи, які визначають зміст роботи вчителя ОМ в ЗНЗ. Вихідні положення мистецької освіти. Мета, завдання, принципи та педагогічні умови навчання образотворчого мистецтва в сучасному ЗНЗ.

Загальна характеристика сучасних програм та навчально-методичних комплектів з образотворчого мистецтва для ЗНЗ.

Семінарське заняття №1 – 2 год.

Тема: Теоретичні положення методики навчання ОМ у сучасних ЗНЗ. Навчальні програми галузі «Мистецтво» для ЗНЗ: зміст, характеристика.

1. Державні документи, що визначають зміст роботи вчителя ОМ ЗНЗ.
2. Державні програми для учнів основної школи ЗНЗ (зміст, характеристика, порівняльний аналіз): а). «Мистецтво»; б). «Образотворче мистецтво».
3. Перевірка виконання завдання (групова форма роб.): демонстрація презентації (Microsoft power point) з порівняльного аналізу змісту навчально-методичних комплектів «Мистецтво» та «ОМ» (1 – 4 класи) ЗНЗ.

Семінарське заняття №2 – 2 год.

Тема: Навчально-методичні комплекти «Мистецтво», «ОМ»: порівняльний аналіз.

1. Навчально-методична література з проблеми історії, теорії та методики навчання ОМ на допомогу сучасному вчителю.
2. Підручники та посібники («Мистецтво», «Образотворче мистецтво»), рекомендовані МОН України для основної школи (зміст, характеристика, порівняльний аналіз).
3. Перевірка виконання завдання (групова форма роботи): демонстрація презентації (Microsoft power point) з порівняльного аналізу змісту навчально-методичних комплектів «Мистецтво» та «ОМ» (5 – 7 класи) ЗНЗ.

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [4].	Додаткові: [11]; [22]; [25]; [36].

Модульний контроль №1 з тем I-го ЗМ.

ЗМ №2. Загальнодидактичні засади навчання образотворчому мистецтву в основній школі.

Тема 3. Методи навчання образотворчому мистецтву. (2 год.)

Методи навчання на уроках образотворчого мистецтва: класифікація, зміст, характеристика. Провідні методи сучасних технологій. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Зміст і взаємозв'язок різних груп методів на уроках образотворчого мистецтва. Вибір та поєднання різних груп методів та прийомів у вирішенні мети і завдань уроку образотворчого мистецтва.

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [6].	Додаткові: [10]; [12]; [22]; [34]; [36]; [42].

Тема 4. Форми організації навчання образотворчому мистецтву (2 год.)

Форми організації навчання на уроках образотворчого мистецтва: класифікація та характеристика.

Урок як основна форма організації навчального процесу. Вимоги й підготовка вчителя до проведення образотворчого мистецтва. Оснащення, методичне забезпечення та оформлення кабінету образотворчого мистецтва.

Семінарське заняття №3 – 2 год.

Тема: Методика організації та проведення мистецького проекту на уроках образотворчого мистецтва.

1. Мистецький проект як різновид пошуково-творчої діяльності учнів.
2. Принципи розробки, загальна характеристика, зміст етапів.
3. Перевірка виконання завдання (групова форма роботи): Відпрацювання методики організації та проведення мистецького проекту з демонстрацією презентації (Microsoft power point).

Семінарське заняття №4 – 2 год.

Тема: Організація занять, методика застосування групової (диференційовано-групової) ФОН на уроках ОМ.

1. Мета, завдання, загальна характеристика, планування та розроблення основних етапів.
2. Принципи організації групової (диференційовано-групової) ФОН на уроках ОМ.
3. Перевірка виконання завдання (групова форма роботи): Відпрацювання методики організації та застосування в основній школі.

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [6].	Додаткові: [12]; [21]; [22]; [36]; [42].

Тема 5. Урок образотворчого мистецтва: типи, дидактична структура, зміст основних етапів. (2 год.)

Провідні види діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва. Взаємозв'язок різних видів образотворчої діяльності на основі спільного змісту.

Типи уроків образотворчого мистецтва, організація, дидактична структура, зміст і характеристика основних етапів.

Семінарське заняття №5 – 2 год.

Тема: Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва в ЗНЗ.

1. Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва в ЗНЗ.
2. Типи, дидактична структура, етапи, зміст уроків образотворчого мистецтва в основній школі.
3. Перевірка виконання завдання (робота в малих групах): Відпрацювання методики організації та проведення уроку ОМ в основній школі.

Рекомендовані джерела	
Основні: [1]; [3] [4].	Додаткові: [16]; [17]; [18]; [19]; [21]; [24]; [42].

Тема 6. Технологія розробки презентацій до уроків образотворчого мистецтва. (2 год.)

Мета, призначення, вимоги, принципи розробки, етапи створення навчальної слайдової презентації для проведення уроку ОМ в основній школі.

Семінарське заняття №6 – 2 год.

Тема: Навчальні презентації для проведення уроків образотворчого мистецтва в основній школі (захист та обговорення).

1. Теоретична частина: Принципи розробки та етапи створення навчальної слайдової презентації.
2. Перевірка виконання завдання: демонстрація авторської навчальної презентації для проведення уроку ОМ в основній школи (Power Point).

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [4] [6].	Додаткові: [10]; [14]; [17]; [26].

Тема 7. Нетрадиційні уроки образотворчого мистецтва. (2 год.)

Технології розвиваючого навчання. Інтеграція як провідна тенденція оновлення змісту освіти. Міжпредметні зв'язки уроків образотворчого мистецтва з іншими дисциплінами. Проблемний урок. Урок – сходження. Урок – образ. Урок – вернісаж. Урок – свято мистецтв. Урок – екскурсія. Урок – подорож. Урок – роздум. Особливості інтегрованого уроку. Урок – школа народної творчості. Урок – конкурс.

Семінарське заняття №7 – 2 год.

Тема: Нетрадиційні уроки образотворчого мистецтва: мета, специфіка організації та проведення.

1. Мета організації та проведення нетрадиційних уроків мистецтва.
2. Принципи розробки нетрадиційних уроків образотворчого мистецтва.
3. Інтеграція як провідна тенденція оновлення змісту освіти.
4. Перевірка виконання завдання СР: Відпрацювання методики організації та проведення нетрадиційних уроків образотворчого мистецтва в основній школі.

Рекомендовані джерела	
Основні: [6].	Додаткові: [13].

Модульний контроль №2 з тем II-го ЗМ.

Модуль 2.

ЗМ №3: Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів основам образотворчої грамоти

Тема 8. Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів рисунку, композиції. (2 год.)

Мистецтво графіки в навч. програмах та сучасних підручниках. Рисунок як основа мистецтва графіки. Види рисунку. Принципи та методи формоутворення в рисунку. Навчання учнів прийомам зображення: предметів різної форми, комах, птахів, тварин, фігури людини; уявного простору в пейзажі, інтер'єрі.

Поняття «композиція», засоби виразності композиції. Головні напрямки роботи за навчальною проблемою «композиція» в 5–7 кл.

Семінарське заняття №8 – 2 год.

Тема: Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів рисунку, композиції.

1. Мистецтво графіки у змісті програм галузі «Мистецтво» для 5–7 кл.
2. Засоби виділення композиційного центру.
3. Виконання ПР (графічні матеріали або змішана техніка). Відпрацювання послідовності та прийомів зображення: а). представників флори та фауни; б). людини;

4. Розроблення ініціалу власного імені або буквиці до казки (засоби виразності графіки).

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [21]; [23]; [24]; [25].

Тема 9. Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів живопису та основам кольорознавства. (2 год.)

Мистецтво живопису у змісті навчальних програм та підручників. Види малювання. Принципи та методи формоутворення в живопису.

Основи кольорознавства. Головні напрямки роботи за навчальною проблемою «колір» в 5 – 7 класах. Усвідомлення виражальних можливостей кольору, розвиток кольорових уявлень в учнів основної школи. Формування в учнів 5 – 7 класів практичних навичок роботи живописними матеріалами. Вправи на розвиток відчуття кольору, кольорових сполучень, передавання уявного простору в пейзажі. Формування навичок інтерпретування та емоційно-естетичної оцінки колориту художніх творів.

Семінарське заняття №9 – 2 год.

Тема: Навчання основ кольорознавства учнів 5 – 7 класів.

1. Кольорознавство у змісті програм галузі «Мистецтво» для 5–7 кл. ЗНЗ.
2. Формування кольорових уявлень в учнів основної школи.
3. Виконання ПР. Виготовлення дидактичного матеріалу з живопису: а). виражальні можливості кольору: контраст – нюанс; б). тепла – холодна кольорові гами.

Семінарське заняття №10 – 2 год.

Тема: Відпрацювання методики керівництва різними видами художньо-практичної діяльності учнів 5 – 7 класів. Малювання (живопис).

1. Живопис у змісті програм галузі «Мистецтво» для 5–7 кл. ЗНЗ.
2. Предметне й тематичне малювання в учнів основної школи.
3. Виконання ПР. Відтворення за вибором: а) настрою у натюрморті б) уявного простору в пейзажі. (Малювання за уявленнями)

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [19]; [21]; [23]; [24]; [36].

Тема 10. Аплікація, витинанка, художнє конструювання: зміст, організація уроків, методика навчання. (2 год.)

Поняття про аплікацію, художнє витинання. Матеріали та прийоми роботи в техніці аплікації, її види та типологічні групи. Підготовка матеріалів, організація та методика проведення уроків з аплікації, художнього витинання.

Поняття про дизайн та художнє конструювання. Історичний аспект. Матеріали, інструменти, прийоми роботи, методична послідовність виготовлення творів.

Семінарське заняття №11 – 2 год.

Тема: Відпрацювання методики керівництва різними видами художньо-практичної діяльності школярів. Аплікація, художнє витинання.

1. Аплікація (витинанка) у змісті програм галузі «Мистецтво» для 5–7 кл..

2. Композиційні особливості орнаментів.
3. Виконання ПР. Відпрацювання прийомів роботи в техніці аплікації та художнього витинання: а). складна аплікація; б). торцева аплікація.

Семінарське заняття №12 – 2 год.

Тема: Відпрацювання методики керівництва різними видами художньо-практичної діяльності школярів. Художнє конструювання, оригамі.

1. Художнє конструювання у змісті програм для 5–7 кл. ЗНЗ.
2. Дизайн як художньо-проектна творчість: вивчення дизайну в курсі дисципліни «Образотворче мистецтво» (5–7 кл. ЗНЗ).
3. Виконання ПР. Відпрацювання прийомів роботи в техніках художнього конструювання: а). Конструювання вітальної листівки (паперопластика); б). Дизайн сувенірів.

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [8]; [23]; [36].

Тема 11. Ліплення: зміст, організація уроків, методика навчання. (2 год.)

Ліплення в навчальних програмах та сучасних підручниках галузі «Мистецтво». Матеріали, способи, прийоми ліплення та його види. Методика організації та проведення уроків з ліплення.

Семінарське заняття №13 – 2 год.

Тема: Організація та методика проведення уроків з ліплення.

1. Ліплення у змісті програм галузі «Мистецтво» для 5–7 класів ЗНЗ.
2. Виконання ПР. Відпрацювання способів та прийомів роботи з пластичними матеріалами: а). Рельєф (декоративне панно); б). Кругла скульптура (групова форма організації навчання).

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [29]; [36].

Модульний контроль №3 з тем III ЗМ.

ЗМ №4: Навчально-виховна робота з образотворчого мистецтва у позаурочний час

Тема 12. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ. (2 год.)

Форми організації, види, зміст та методика проведення позаурочних виховних заходів з мистецтва. Орієнтовна тематика бесід. Критерії відбору художніх творів для проведення бесід з молодшими підлітками. Принципи розробки сценарію та самоаналіз позаурочного виховного заходу.

Семінарське заняття №14 – 2 год.

Тема: Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів засобами образотворчого мистецтва в позаурочний час.

1. Види позаурочної навчально-виховної роботи в основній школі.
2. Виконання ПР. Відпрацювання способів організації та проведення різних форм роботи з учнями 5 – 7 кл. в позаурочний час.

Рекомендовані джерела	

Основні: [3]; [5]; [6].	Додаткові: [10]; [14]; [22]; [25]; [43].
-------------------------	--

Тема 13. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи. (2 год.)

Основи організації гурткової роботи з образотворчого мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі. Художні техніки в образотворчій діяльності учнів основної школи.

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [8]; [23]; [33]; [47].

Тема 14. Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання школярів. (2 год.)

Принципи планування роботи з образотворчої діяльності. Розробка ілюстрованого календарно-тематичного плану з образотворчого мистецтва.

Аналіз художніх робіт, діагностика та оцінювання досягнень учнів. Самоаналіз ефективності проведеного уроку образотворчого мистецтва.

Рекомендовані джерела	
Основні: [1]; [3].	Додаткові: [7]; [25]; [26]; [39]; [40]; [41].

Модульний контроль №4 з тем IV ЗМ.

6. Контроль навчальних досягнень

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Методика навчання образотворчому мистецтву» здійснюється за уніфікованою системою оцінювання, в основі якої покладено принцип пооперативної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, у якій визначено усі види роботи.

Форми проведення контролю навчальних досягнень студентів:

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	М I – 5 сем.				М II – 6 сем.			
		ЗМ №1		ЗМ №2		ЗМ №3		ЗМ №4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	5	5	4	4	3	3
Відвід. сем. занять	1	2	2	5	5	6	6	1	1
Відвід. практик. занять	1	Не передбачено навчальним планом							
Робота на сем. занятті	10	1	10	4	40	6	60	1	10
Робота на практик. занятті	10	Не передбачено навчальним планом							
Лаб. роб.	10	Не передбачено навчальним планом							
Вик-ня завдань для сам. р.	5	1	5	4	20	3	40	2	35

Виконання мод. роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Максимальна кількість балів за змістовний модуль	-	44	-	95	-	135	-	74	
Максимальна кількість балів:	348								
Розрахунок коефіцієнта:	348 : 60 = 5,8								
Екзамен:	40								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Модуль I

ЗМ №1. Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву

Тема 2. Мета і завдання навчальної дисципліни. Історія становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву (3 год.)

✓ Робота з електронними каталогами бібліотек. Знаходження та складання списку навч.-методичної літератури з проблеми теорії та методики навчання образотворчого мистецтва. Складання електронної папки (5 дж.).

ЗМ №2. Загальнодидактичні засади навчання образотворчому мистецтву в основній школі

Тема 3. Методи навчання образотворчому мистецтву (5 год.)

✓ Творча розробка та виготовлення комплексу роздаткового навчально-методичного матеріалу з дидактичними вправами для проведення уроку ОМ.

Тема 5. Урок образотв-го мистецтва: типи, дидакт. структура, зміст основних етапів (5 год.)

✓ Творча розробка плану-конспекту комбінованого уроку відповідно до програми «Образотворче мистецтво» 5 – 7 кл.

Тема 6. Технологія розробки презентацій до уроків образотворчого мистецтва (10 год.)

✓ Творча розробка авторської навчальної презентації (Microsoft power point) до уроку, відповідно до держ. програми «Мистецтво» 5 – 7 кл.

Тема 7. Нетрадиційні уроки мистецтва (5 год.)

✓ Творча розробка плану-конспекту нетрадиційного (інтегрованого) уроку з урахуванням виду художньо-творчої діяльності, відповідно до держ. програми «Мистецтво» 5 – 7 кл. (Групова робота)

Тема 8. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів рисунку, композиції. (5 год.)

✓ Розробка методичного малюнку до теми 7 класу «Інтер'єр кімнати» (графічні матеріали). Завдання: відобразити послідовність зображення уявного простору та перспективних скорочень при малюванні інтер'єру кімнати підлітка. Кожний етап (3 етапи) і завершена робота на форматі А-4.

Тема 9. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів живопису та основам кольорознавства. (8 год.)

✓ Розробка візуального ряду до теми 6 класу «Пори року: колорит і настрої» (живописні матеріали). Завдання: створити пейзаж настрою. Кожна пора року на форматі А-4.

Тема 10. Аплікація, витинанка, художнє конструювання: зміст, організація уроків, методика навчання. (5 год.)

✓ Виготовлення замкненої орнаментальної композиції у прямокутнику (техніка витинання). Завдання: створити силуетну витинанку (з кольоровою підкладинкою) за мотивами українських народних пісень.

Тема 12. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ. (2 год.)

✓ Розробка матеріалів для проведення позаурочного виховного заходу для учнів 5–7 кл. (Групова форма організації навчання).

Тема 13. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи. (8 год.)

✓ Виготовлення прикладу твору у нетрадиційній художній техніці (врахування особливостей учнів 5–7 кл.) для роботи гуртка.

Критерії оцінювання рівня виконання завдань самостійної роботи:

1. своєчасність та охайність виконання;
2. повнота обсягу, якість та самостійність виконання;
3. відповідність віковим особливостям учнів мол. підліткового віку;
4. виявлення ініціативності;
5. оригінальність та виявлення творчого підходу.

Перевірка якості виконання завдань самостійної роботи студентів здійснюється шляхом академічного контролю на підставі наведеної таблиці:

Теми курсу, кількість годин, відведених на виконання завдань СР	Академічний контроль	Макс. к-ть балів
ЗМ №1. Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву		
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни. Історія становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву. (3 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
ЗМ №2. Загальнодидактичні засади навчання образотворчому мистецтву в основній школі		
Тема 3. Методи навчання образотворчого мистецтва і сучасні художньо-педагогічні технології у навчальному процесі вищої школи (5 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
Тема 5. Урок образотв-го мистецтва: типи, дидакт. структура, зміст основних етапів. (5 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
Тема 6. Технологія розробки презентацій до уроків образотворчого мистецтва. (10 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
Тема 7. Нетрадиційні уроки мистецтва (5 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
Змістовий модуль №3.		
Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів основам образотворчої грамоти		
Тема 8. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів рисунку, композиції. (5 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
Тема 9. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів живопису та основам кольорознавства. (8 год.) (Оцінюється як творча робота).	Сем. зан., мод. контроль	30
Тема 10. Аплікація, витинанка, художнє конструювання:	Сем. зан., мод.	5

зміст, організація уроків, методика навчання. (5 год.)	контроль	
Змістовий модуль №4.		
Навчально-виховна робота з образотворчого мистецтва у позаурочний час.		
Тема 12. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ. (2 год.)	Сем. зан., мод. контроль	5
Тема 13. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи. (8 год.) <i>(Оцінюється як творча робота).</i>	Сем. зан., мод. контроль	30
Разом за Модулями I, II – 56 год.		100 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля у формі мистецького проекту на задану тему або модульної контрольної (творчої) роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів та критеріїв її оцінювання.

Критерії оцінювання модульного контролю, проведеного у формі мистецького проекту

№ п/п	Критерії оцінювання	Макс. к-ть балів за кож. крит.
1.	Представлений мистецький проект має чітку структуру, план, у якому передбачена вступна, основна та заключна частини, висновки.	3
2.	Студент виявляє здатність систематизувати, узагальнювати та інтерпретувати навчальний матеріал, свідомо використовувати педагогічну й фахову термінологію, послідовно висловлювати, доводити й обґрунтовувати власну думку.	7
3.	Доповідь супроводжується презентацією (Microsoft power point), оформлена за всіма вимогами (зміст, структура, ідея, дизайн), яка відповідає тексту доповіді	7
4.	У процесі підготовки мистецького проекту студент використовував сучасні джерела інформації, технології, підходи.	3
5.	Студент використовує засоби ораторського мистецтва, виявляє здатність «працювати» з аудиторією, ініціювати діалоги, дискусії, дебати	3
6.	Ступінь новизни та презентабельності матеріалу.	2
Разом		25

Критерії оцінювання модульного контролю, проведеного у формі МКР

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень. 	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень. 	17 – 20

<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень. 	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень 	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень 	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Методика навчання образотворчому мистецтву» проводиться в письмовій формі.

Критерії оцінювання:

Макс-на кільк. б.	Критерії оцінювання іспиту
36-40	Ставиться за: відмінне й глибоке знання теоретичного матеріалу, вміння чітко, змістовно, аргументовано викладати основні дидактичні положення в галузі методики навчання образотворчого мистецтва у ЗНЗ; виявлення вмінь свідомо і грамотно застосовувати педагогічну та фахову термінологію; застосовувати різні форми організації та методи навчання в процесі проведення уроку (позаурочного заходу); виявлення здатності на високому професійному рівні, творчо моделювати уроки з урахуванням різних видів діяльності учнів основної школи; виявлення здатності методично грамотно розробляти та впроваджувати оригінальні дидактичні вправи в структуру уроків образотворчого мистецтва.
31-35	Ставиться за: досить повне знання теоретичного матеріалу, вміння чітко, змістовно, але недостатньо послідовно й аргументовано викладати основні дидактичні положення в галузі методики навчання образотворчого мистецтва у ЗНЗ; виявлення вмінь грамотно застосовувати педагогічну та фахову термінологію; виявлення вмінь використовувати різні форми організації та методи навчання в структурі та процесі проведення уроку (позаурочного заходу мистецтвознавчого напрямку); виявлення здатності з незначною кількістю недоліків моделювати уроки з урахуванням різних видів діяльності учнів основної школи; виявлення здатності методично грамотно, але з невеликими огріхами розробляти та впроваджувати дидактичні вправи в структуру уроків образотворчого мистецтва в основній школі.

26-31	Ставиться за: виявлення, в цілому, доброго рівня знань теоретичного матеріалу, вміння змістовно, але недостатньо чітко та послідовно викладати основні дидактичні положення в галузі методики навчання образотворчого мистецтва у ЗНЗ; виявлення вмінь з незначними огріхами застосовувати педагогічну й фахову термінологію; недостатнє виявлення вмінь використовувати різні форми організації та методи навчання в процесі проведення уроку (позаурочного заходу мистецтвознавчого напрямку); виявлення здатності з незначною кількістю недоліків моделювати уроки з урахуванням різних видів діяльності учнів основної школи; виявлення здатності грамотно, але з невеликими огріхами впроваджувати дидактичні вправи в структуру уроків образотворчого мистецтва в основній школі.
21-25	Ставиться за: виявлення посереднього рівня знань теоретичного матеріалу, нездатність змістовно, чітко та послідовно викласти основні дидактичні положення в галузі методики навчання образотворчого мистецтва у ЗНЗ; виявлення недостатньої готовності застосовувати педагогічну й фахову термінологію; недостатню готовність використовувати різні форми організації та методи навчання в структурі та процесі проведення уроку (позаурочного заходу мистецтвознавчого напрямку); виявлення недостатніх умінь моделювати уроки з урахуванням різних видів діяльності учнів основної школи; недостатню здатність впроваджувати дидактичні вправи в структуру уроків образотворчого мистецтва в основній школі
16-21	Ставиться за: виявлення мінімально можливого рівня знань теоретичного матеріалу, нездатність змістовно, чітко та послідовно викласти основні дидактичні положення в галузі методики навчання образотворчого мистецтва у ЗНЗ; виявлення неготовності застосовувати педагогічну й фахову термінологію; невміння використовувати різні форми організації та методи навчання в структурі та процесі проведення уроку (позаурочного заходу мистецтвознавчого напрямку); виявлення значних методичних недоліків у розробці уроку, недостатніх умінь враховувати різні види діяльності учнів основної школи; недостатню здатність впроваджувати дидактичні вправи в структуру уроків образотворчого мистецтва в основній школі.
1-15	Ставиться в разі: незнання мінімально можливого рівня знань теоретичного матеріалу, здатності лише на початковому рівні викладати основні теоретичні положення в галузі методики навчання образотворчого мистецтва у ЗНЗ; нездатності застосовувати педагогічну й фахову термінологію; невміння використовувати різні форми організації та методи навчання в структурі та процесі проведення уроку (позаурочного заходу мистецтвознавчого напрямку); виявлення значних методичних помилок у розробці уроку, невміння враховувати різні види діяльності учнів основної школи; виявлення невміння впроваджувати дидактичні вправи в структуру уроків образотворчого мистецтва в основній школі.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Розкрийте зміст Державних програм галузі «Мистецтво» 5 – 7 кл.: мету, наукові підходи, принципи навчання, загальну тематичну структуру.
2. Охарактеризуйте особливості програми «Образотворче мистецтво» 5 – 7 кл., її мету, тематичну структуру. Висвітліть, у чому виявляється творчий підхід щодо трактування змісту програми авторами сучасних підручників.
3. Охарактеризуйте особливості викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» 5 – 7 кл., його мету, тематичну структуру. Розкрийте

особливості побудови, загальний зміст, методику роботи з підручником та навчальним посібником «Мистецтво».

4. Дайте порівняльну характеристику, розкрийте варіативність побудови, загальний зміст підручників та навчальних посібників, які забезпечують навчання образотворчому мистецтву учнів основної школи ЗНЗ.

5. Розкрийте сутність, особливості художньої мови і визначте місце мистецтва графіки у тематичній структурі державних програм, змісті підручників та образотворчій діяльності учнів 5 – 7 кл. Поясніть принцип наступності між початковою та основною школою у викладанні основ графічного мистецтва.

6. Розкрийте сутність, особливості художньої мови і визначте місце мистецтва живопису у тематичній структурі державних програм, змісті підручників та образотворчій діяльності учнів 5 – 7 кл. Поясніть принцип наступності між початковою та основною школою у викладанні основ мистецтва живопису.

7. Розкрийте сутність, особливості художньої мови і визначте місце мистецтва скульптури у тематичній структурі державних програм, змісті підручників та образотворчій діяльності учнів 5 – 7 кл. Поясніть принцип наступності між початковою та основною школою у викладанні основ мистецтва скульптури.

8. Розкрийте сутність, визначте місце ДПМ у тематичній структурі державних програм, змісті підручників та образотворчій діяльності учнів 5 – 7 кл. Поясніть принцип наступності між початковою та основною школою у викладанні основ ДПМ на прикладі одного з його видів.

9. Розкрийте сутність, визначте місце мистецтва архітектури у тематичній структурі державних програм, змісті підручників та образотворчій діяльності учнів 5 – 7 кл. Поясніть принцип наступності між початковою та основною школою у викладанні основ мистецтва архітектури.

10. Розкрийте сутність, визначте місце мистецтва дизайну у тематичній структурі державних програм, змісті підручників та образотворчій діяльності учнів 5 – 7 кл. Поясніть принцип наступності між початковою та основною школою у викладанні основ мистецтва дизайну.

11. Поясніть, у чому полягає взаємодія образотворчого мистецтва з мистецтвом літератури. Як цей взаємозв'язок розкривається у змісті сучасних підручників, відповідно до змісту Державних програм галузі «Мистецтво».

12. Поясніть, у чому полягає синтез образотворчого мистецтва з мистецтвом театру. Як цей взаємозв'язок розкривається у змісті сучасних підручників, відповідно до змісту Державних програм галузі «Мистецтво».

13. Висвітліть особливості усіх видів діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва, відповідно до змісту Державних програм галузі «Мистецтво».

14. Розкрийте основні етапи історії становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву. Висвітліть особливості провідних систем навчання малюванню.

15. Охарактеризуйте методи навчання та стимулювання учнів, визначте їх місце в структурі уроків образотворчого мистецтва.
16. Дайте характеристику основним структурним етапам уроку образотворчого мистецтва.
17. Охарактеризуйте форми організації навчання та визначте їх місце в структурі уроків образотворчого мистецтва.
18. Розкрийте зміст підготовки вчителя образотворчого мистецтва до уроку, особливості проведення самоаналізу ефективності уроку.
19. Висвітліть особливості організації та методики роботи над виконанням мистецького проекту в основній школі.
20. Розкрийте види, мету, завдання планування навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ, послідовність розробки.
21. Розкрийте особливості організації та методики проведення позаурочних навчально-виховних заходів мистецтвознавчого напрямку у ЗНЗ.
22. Охарактеризуйте методи активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів основної школи у процесі вивчення образотворчого мистецтва.
23. Охарактеризуйте й наведіть приклади застосування практичних методів навчання на уроках образотворчого мистецтва.
24. Обґрунтуйте критерії відбору та висвітліть методику ознайомлення учнів з творами образотворчого мистецтва.
25. Розкрийте принципи розробки та застосування дидактичних вправ на уроках образотворчого мистецтва.
26. Розкрийте структуру та дайте характеристику етапів комбінованого уроку з образотворчого мистецтва на конкретному прикладі.
27. Розкрийте особливості оцінювання результатів навчання образотворчому мистецтву учнів ЗНЗ.
28. Обґрунтуйте обрану Вами структуру уроку в 5 кл. на тему «Родина візуальних мистецтв», висвітліть доцільність дидактичних вправ, послідовність виконання практичної роботи.
29. Обґрунтуйте обрану Вами структуру для проведення уроку в 5 кл. на тему «Види графічного мистецтва. Мелодія лінії», висвітліть доцільність дидактичних вправ, послідовність виконання практичної роботи.
30. Обґрунтуйте обрану Вами структуру уроку в 5 кл. на тему «Розмаїття графічних технік та матеріалів. У країні штрихів та світлотіні», висвітліть доцільність дидактичних вправ, послідовність виконання практичної роботи.
31. Висвітліть методику розробки та проведення уроку в 5 кл. до інтегрованого курсу «Мистецтво» на тему «Образотворче мистецтво стародавніх культур та цивілізацій», поясніть принцип розробки практичних завдань.
32. Висвітліть методику розробки та проведення уроку в 5 кл. до інтегрованого курсу «Мистецтво» на тему «Види мистецтва живопису. Кольорова гармонія», поясніть сутність поняття «гама» у музичному та образотворчому мистецтві.
33. Висвітліть методику розробки та проведення уроку в 5 кл. до інтегрованого курсу «Мистецтво» на тему «Високе мистецтво духовності.

Виразність силуету», поясніть сутність поняття «контраст» у музичному та образотворчому мистецтві.

34. Розкрийте сутність педагогічного принципу наступності в процесі засвоєння поняття «колорит» учнями молодшої та основної школи на прикладі конкретних уроків.

35. Обґрунтуйте обрану Вами структуру уроку в 5 кл. на тему «Види скульптури», придумайте власну тему практичного завдання, висвітліть доцільність дидактичних вправ, послідовність виконання практичної роботи.

36. Охарактеризуйте основні етапи уроку в 5 кл. на тему «Засоби художньої виразності скульптури», поясніть зміст дидактичних вправ, які допоможуть учням краще засвоїти навчальний матеріал зазначеної теми.

37. Придумайте власну тему практичного завдання для виконання рельєфної композиції учнями 5 кл., висвітліть послідовність етапів та прийоми роботи з пластичними матеріалами.

38. Висвітліть методику розробки та проведення інтегрованого уроку в 5 кл. на тему «Види мистецтва живопису. Кольорова гармонія», поясніть сутність поняття «гама» у музичному та образотворчому мистецтві.

39. Розкрийте сутність педагогічного принципу наступності в процесі опанування різновидів аплікації учнями молодшої та основної школи на прикладі конкретних завдань, розкрийте послідовність етапів роботи над аплікацією.

40. Придумайте власну тему практичного завдання для засвоєння теми «Прикрашаємо побут. Декоративно-ужиткове мистецтво» учнями 5 кл., поясніть сутність термінів, необхідних для опанування цієї теми, висвітліть методику роботи над виконанням практичного завдання.

41. Обґрунтуйте обрану Вами структуру уроку в 5 кл. на тему «Садово-паркове мистецтво», висвітліть доцільність дидактичних вправ, послідовність виконання практичної роботи.

42. Обґрунтуйте обрану Вами структуру уроку в 5 кл. на тему «Час новітній створює красу. Дизайн», придумайте власний зміст і тему практичної роботи, висвітліть послідовність її виконання.

43. Розкрийте особливості організації занять та методику керівництва образотворчою діяльністю учнів основної школи у процесі засвоєння особливостей техніки «вітраж» на прикладі конкретного уроку.

44. Придумайте 4 варіанти тематики практичних завдань для організації групової форми навчання в 6 кл., присвячених вивченню анімалістичного жанру, висвітліть методику проведення.

45. Придумайте власний зміст інтегрованого уроку на тему «Запрошуємо на циркову виставу», обґрунтуйте його структуру, ілюстративний ряд, висвітліть послідовність виконання практичної роботи.

46. Розкрийте особливості організації занять та методику керівництва творчою діяльністю учнів основної школи у процесі формування вмінь конструювати з паперу на прикладі уроку «Мистецтво створення ляльки».

47. Розкрийте методику проведення уроку-віртуальної екскурсії на тему «Національний художній музей України».

48. Розробіть фрагмент бесіди для учнів 6 класів з порівняльною характеристикою двох живописних картин одного жанру, створених на однаковий сюжет.
49. Обґрунтуйте обрану Вами структуру уроку в 6 кл. на тему «Натюрморт у живопису», висвітліть доцільність дидактичних вправ, послідовність етапів виконання практичної роботи, розкрийте сутність педагогічного принципу наступності в процесі виконання натюрморту учнями 4 та 6 класів.
50. Висвітліть фрагмент уроку, присвяченого вивченню основ кольорознавства в 5 класі, розкрийте зміст дидактичних вправ і обґрунтуйте доцільність їх використання.
51. Висвітліть фрагмент уроку, присвяченого вивченню мистецтва вітражу, розкрийте зміст дидактичних вправ і обґрунтуйте доцільність їх використання.
52. Розкрийте технологію та особливості застосування нетрадиційних художніх технік в образотворчій діяльності учнів основної школи.
53. Розкрийте методику керівництва образотворчою діяльністю учнів основної школи у процесі засвоєння особливостей техніки мозаїки на прикладі конкретного уроку.
54. Розкрийте методику керівництва образотворчою діяльністю учнів основної школи у процесі засвоєння особливостей створення орнаменту на прикладі конкретного уроку.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

**7.1. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВУ»
5 семестр**

Модуль	ЗМ №1					
Назва мод.	Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву					
Лекції	1		2			
Теми лекцій	Мета і завдання курсу. Історія становлення та розвитку методики навчання образотворчому мистецтву.		Основні положення методики навчання образотворчому мистецтву у сучасних ЗНЗ. Навчальні програми та навчально-методичні комплекти з образотворчого мистецтва.			
К-ть б. за лек	1 б.		1 б.			
Семінарські	1		2			
Теми семінарських занять			Теоретичні положення методики навчання ОМ у сучасних ЗНЗ. Навчальні програми галузі «Мистецтво» для ЗНЗ: зміст, характеристика.	Навчально-методичні комплекти «Мистецтво», «Образотворче мистецтво»: порівняльний аналіз.		
К-ть б. за сем			1 + 1 + 10 бал.			
Сам. р.			5 бал.			
Поточ. к-ль	МКР №1 – 25 бал.					
К-ть б. за ЗМ	44 бали					
Модуль	ЗМ №2					
Назва мод.	Загальнодидактичні засади навчання образотворчому мистецтву в основній школі.					
Лекції	3	4		5	6	7
Теми лекцій	Методи навчання образотворчому мистецтву	Форми організації навчання образотворчому мистецтву		Урок образотворчого мистецтва: типи, дидактична структура, зміст основних етапів.	Нетрадиційні уроки образотворчого мистецтва	Технологія розробки презентацій до уроків образотворчого мистецтва
К-ть б. за лек	1 б.	1 б.		1 б.	1 б.	1 б.
Семінарські		3	4	5	6	7
Теми семінарських занять		Методика організації та проведення мистецького проекту на уроках ОМ.	Організація занять, методика застосування групової (диференційовано-групової) ФОН на уроках ОМ.	Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва в ЗНЗ.	Нетрадиційні уроки образотворчого мистецтва: мета, специфіка організації та проведення.	Навчальні презентації для проведення уроків ОМ в основній школі
К-ть б. за сем		1 + 1 + 10 бал.		1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.
Сам. р.	П. 6.2. (5 бал.)			П. 6.2. (5 бал.)	П. 6.2. (5 бал.)	П. 6.2. (5 бал.)
Поточ. к-ль	МКР №2 – 25 бал.					
К-ть б. за ЗМ	95 балів					
К-ть б. за сем.	139 балів					

**7.2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВУ»
6 семестр**

Модуль	ЗМ №3					
Назва мод.	Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів основам образотворчої грамоти					
Лекції	1	2		3		4
Теми лекцій	Зміст і методика навчання учнів 5-7 кл. рисунку, композиції	Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів живопису та основам кольорознавства.		Аплікація, витинанка, художнє конструювання: зміст, організація уроків, методика навчання.		Ліплення: зміст, організація уроків, методика навчання
К-ть б. за лек	1 б.	1 б.		1 б.		1 б.
Семінарські	1	2	3	4	5	6
Теми семінарських занять	Зміст і методика навчання учнів 5 – 7 класів рисунку, композиції.	Навчання основ кольорознавства учнів 5 – 7 класів	Відпрацювання методики керівництва різними видами художньо-практичної діяльності учнів 5 – 7 класів: малювання (живопис).	Відпрацювання методики керівництва різними видами художньо-практичної діяльності: аплікація, художнє витинання	Відпрацювання методики керівництва різними видами худ-практич. діяльності: художнє конструювання, оригамі	Організація та методика проведення уроків з ліплення.
К-ть б. за сем	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.
Сам. р.	П. 6.2. (5 бал.)		П. 6.2. (30 бал.)	П. 6.2. (5 бал.)		
Поточ. к-ль	МКР №3 – 25 бал.					
К-ть б. за ЗМ	135 балів					
Модуль	ЗМ №4					
Назва модуля	Навчально-виховна робота з образотворчого мистецтва у позаурочний час					
Лекції	12		13		14	
Теми лекцій	Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ.		Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи.		Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання школярів.	
К-ть б. за лек	1 б.		1 б.		1 б.	
Семінарські	14					
Теми семінарських занять	Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗНЗ.					
К-ть б. за сем	1 + 10 бал.					
Сам. р.	П. 6.2. (5 бал.)		П. 6.2. (30 бал.)			
Поточ. к-ль	МКР №4 – 25 бал.					
К-ть б. за ЗМ	74 бали					
Підсумкова кількість балів	139 (бали за 5 семестр)+209 (бали за 6 семестр) = 348 (коефіцієнт визначення успішності – 348 : 60 = 5,8)					
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)					

8. Рекомендовані джерела Основні (базові)

1. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296 с. (Наявний в бібліотеці в 15 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.: іл. (Наявний в бібліотеці у кількості 61 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
3. Масол Л. Методика навчання мистецтва в основній школі: Методичний посібник для вчителів / Людмила Масол. – К.: Шк. світ, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Сокольникова Н.М. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – 2-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 368 с., 12 л. ил. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imgur.com/y00W9qS/embed>

Додаткові

5. Антонович Є. А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки в школі. – К.: Освіта, 1997. – 180 с.
6. Вердіна С.В. Секрети педагогічної майстерності. Уроки для вчителя/ Вердіна С.В., Панченко А.Г. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 111, /1/ с.: іл.. – (Серія «Педагогічні інновації. Майстерня»).
7. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 (зі змінами і доповненнями 2015 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/derj-stand.html>
8. Довідник учителя художньо-естетичного циклу в запитаннях та відповідях / Упоряд. М.С. Демчишин. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 608 с.
9. Дудка О.М. Загальні принципи створення мультимедійних презентацій та слайд-шоу засобами програми Power Point. Навчальний посібник. 7-ме вид. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника: ЦІТ, 2010. – 51 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/275.pdf>
10. Інтегровані уроки з предметів естетичного циклу / Упоряд.: Л.Шелестова, Н.Чиренко. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.
11. Кузьменко Г. В. Сценарій КВК мистецтвознавчого напрямку / Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2011. – № 4. – С. 22–28. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
12. Кузьменко Г. В. Душа і мудрість середньовічного храму (Інтегрований урок за програмою «Мистецтво». 6-клас) Візуальне мистецтво / Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2009. – № 1. – С. 39–44., іл. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
13. Кузьменко Г. В. Особливості вивчення анімалістичного жанру / Г. В.

- Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2010. – № 4. – С. 21–27., іл. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
14. Кузьменко Г. В. Становлення ціннісного ставлення до образотворчого мистецтва в учнів 6-х класів (на матеріалі пейзажного жанру) / Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2014. – № 4. – С. 45–51. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електр. репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
15. Лемешева Н., Кондратюк Н. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 5 клас (за новою програмою) : Навчально-методичний посіб. / Н. А. Лемешева, Н. В. Кондратюк. – Черкаси : ЧОПОПП, 2014. – 124 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.ippro.com.ua/attachments/article/360/Методика%20навчання%20%20мист.ст..pdf>
16. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі : єдність навчання і виховання : метод. посіб. / Л. М. Масол. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. – 178 с. : іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10644/1/художньо-педагогічні%20технології%20в%20основній%20школі.pdf>
17. Мельник В. М. Мистецтво витинанки та аплікації : Навчальний посібник. – Тернопіль : Навчальни книга – Богдан, 2006. – 256 с.
18. Методичні рекомендації з виробничої практики для студентів IV курсу напряму підготовки «Образотворче мистецтво» (ОКР «бакалавр») / уклад. Г.В. Кузьменко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 76 с. (Наявний в бібліотеці в 10 прим. та електронному репозиторії <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
19. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Музичне мистецтво; Образотворче мистецтво; Інтегрований курс «Мистецтво». 5 – 9 класи. / Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко [та ін.] / – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088/
20. Предметний тиждень у школі. Образотворче мистецтво (методичний посібник для вчителів). – Х.: ПФ «Антіква», 2002. – 80 с. укр.. мовою.
21. Твори українського образотворчого мистецтва на уроках в школі: Метод. рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва шкіл різного типу навчання / Авт.-укл. С.В.Коновець. – К.: ІЗМН, 1997. – 64 с.